

Kvalitetskontrollutvalget

Virksomhetsrapport 2020

INNHOLD:

- 1 Innledning
- 2 Kvalitetskontrollutvalget
- 3 Administrasjonen i Regnskap Norge
- 4 Kontrollører
- 5 Kontrollvirksomheten
- 6 Evaluering
- 7 Regnskap
- 8 Avslutning

1. Innledning

Kvalitetskontrollutvalgets virksomhet har vært gjennomført innenfor de rammer som følger av Retningslinjer for kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap mellom Finanstilsynet og Regnskap Norge.

Det ble for kontrollåret 2020 gjennomført i alt 254 kvalitetskontroller, hvorav 26 gjaldt oppfølgingskontroller. Som følge av koronautbruddet er alle kontroller utført digitalt. Dette var en vesentlig, men helt nødvendig omlegging for å kunne gjennomføre kontrollsesongen. Erfaringene har vært gode, og legger til rette for at digitale kontroller har kommet for å bli også fremover.

Enkelte kontroller er utsatt og det skyldes i det vesentlige situasjonen pga. korona, omorganisering eller sykdom hos kontrollobjektet.

Det er i tillegg utført 33 kontorbaserte kontroller av små virksomheter.

2. Kvalitetskontrollutvalget

Kvalitetskontrollutvalget har i perioden hatt følgende sammensetning:

Leder:

- Astrid M. Dugstad Tveter, underdirektør Skattedirektoratet

Øvrige medlemmer:

- Kari-Anne Borch, autorisert regnskapsfører, daglig leder, Økonomisenteret AS.
- Ole Johan Bueklev, autorisert regnskapsfører, autorisert regnskapsfører (nytt medlem i 2020).
- Per Hasselgård, autorisert regnskapsfører, Prosjektleder Azets Insight AS.
- May-Britt Westreng, autorisert regnskapsfører, KS ansvarlig, WePe Regnskap AS.

Utvalget har i perioden avholdt 5 digitale møter, hvorav 2 møter ble avholdt over 2 dager.

3. Administrasjonen i Regnskap Norge

Håndteringen av kvalitetskontrollen i Regnskap Norge har vært bygd med disse ressursene:

- Vibeke Aasen Eriksrud, sekretær for kvalitetskontrollutvalget.
- Oksana Mikhalchuk, ansvarlig for den praktiske administreringen av kontrollene mv.
- Grete Vistnes og Gry Anita Wangen, saksbehandling og faglige rådgivere. I tillegg Ellen Egenæs som innleid ressurs.
- Fred Johan Ødegård, teknisk kvalitetskontrollsystemet.
- Svein Austheim, analyse.
- Hanne Opsahl, overordnet ansvarlig.

4. Kontrollører

Til sammen har 32 kontrollører gjennomført kvalitetskontroller i 2020. Av disse deltok Charlene Eriksen, Peder Gryting, Anne Gunneruud, Cathrine Lundesgaard, Tove Skjørli Ree og Linda Wøien for første gang.

Følgende har vært engasjert som kontrollører i 2020:

Bosvik, Jan Øyvind	Bookkeeper Øst AS
Brekke, Merete	Sparebank 1 Regnskapshuset BV AS
Christensen, May Liz	DMC Regnskap AS, Drammen
Dale, Martine Aas	Adwice Sandvika AS, Sandvika
Eriksen, Charlene Lindeland	Azets Insight AS – Lyngdal, Kristiansand
Fredriksen, Ivar	Økoråd Hadsel AS, Stokmarknes
Gryting, Peder	Saldo Regnskap AS, Risør
Gunnerud, Anne	Tandem AS, Høvik
Hansen, Frank	Regnskap & Bedriftsrådgivning AS, Melbu
Høilund, Mari Charlotte	M-Regnskap AS, Kløfta
Iversen, Anne Kari	Økonomiservice AS, Lakselv
Jacobsen, Svend Erik Fjell	Tønsberg Økonomisenter AS, Tønsberg
Klette, Per	TheVit AS, Lillehammer
Laudal, Karina	Value Group AS
Lundesgaard, Cathrine	ECIT Services, Stabekk
Lysaker, Elisabeth	Økoplan AS, Bergen
Lysaker, Kristin	Abacus Økonomitjenester AS, Mysen
Løberg, Stein	Øvrebø Regnskapskontor AS, Skien
Moosa, Ali Rashid	M&N Regnskap DA
Mølland, Grete	Sør-Regnskap AS, Kristiansand
Nygaard, Ken	Nygaard Regnskap AS, Hafrsfjord
Olsen, Karine	Accountor AS, Halden
Olsen, Kristin	Regnskapsentralen AS, Moss
Pettersen, Beathe	Accountor, Alta
Ree, Tove Skjørli	Knif Regnskap AS, Knarrevik
Roth, Frode	OpusCapita Regnskap AS, Eidså
Røed, Nils	Nira's Dataregnskap AS, Sandvika
Svebakk-Johansen, Eli	Vekstra Nordre Vestfold SA
Stakland, Thorleif	Tveit Regnskap AS, Haugesund
Svanberg, Christer	Hægland & Svanberg AS, Oslo
Valentinsen, Liv	VALID Regnskap, Haslum
Wøien, Linda	AS Drammen Data AS, Drammen

Nye kontrollører gjennomførte en halvdags opplæringssamling våren 2020. Her ble gjennomgang og innføring i kontrollopplegget vektlagt.

Alle kontrollørene gjennomførte en to dagers digital samling i august 2020, hvor det ble fokusert på digitale kontroller og det praktiske rundt dette, samt hvitvaskingsregelverket. Det ble også gjennomført gruppearbeid med oppgaver (casevurdering feil / mangler).

Finanstilsynet, ved Bernt Jan Aaland, deltok med innlegg om status og vurderinger i tilknytning til deres hvitvaskingstilsyn, samt prioriterte kontrollområder.

5. Kontrollvirksomheten

5.1 Generelt

Utvelgelse av kontrollobjekter har som tidligere år skjedd etter Retningslinjer for kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap mellom Regnskap Norge og Finanstilsynet. Dette innebærer at kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførervirksomheter gjennomføres minst hvert 7. år. I noen grad er kontroller oppsatt med andre utgangspunkt, jf

Reglement for kvalitetskontroll § 2-2. Kontrollen inkluderer også autoriserte regnskapsførere som på kontrolltidspunktet ikke er medlemmer av Regnskap Norge, men som er ansatt i regnskapsførervirksomhet som er medlem i Regnskap Norge.

Medlemmer som i liten grad er yrkesaktive i ekstern regnskapsførervirksomhet (inntil 0,5 årsverk), samt foretak med lavere omsetning enn 1 MNOK, vurderes særskilt med hensyn til om det skal gjennomføres ordinær kvalitetskontroll. Det gjennomføres i utgangspunktet en dokumentbasert kontorkontroll. Disse kontrollene er gjennomført ved at kontrollobjektet svarer på enkelte spørsmål og sender inn nærmere angitte rutiner for vurdering.

De ordinære kontrollene samt etterkontroller gjennomføres i samsvar med plan som for hvert enkelt år bli godkjent av Finanstilsynet og omfatter en vurdering av:

- Om regnskapsføringen er i samsvar med regnskapsførerloven med tilhørende forskrifter og god regnskapsføringsskikk, herunder standarder fastsatt av Bransjestandardutvalget
- Regnskapsførers etterutdanning
- Økonomiske forhold
- Vurdering av regnskapsførerselskapets interne system for risikostyring og intern kontroll
- Oppfyllelse av regnskapsførers plikter etter hvitvaskingsloven med tilhørende forskrift
- Om regnskapsfører og regnskapsførerselskapet oppfyller relevante etiske retningslinjer

Kontrollene innebærer også kontroll av kvaliteten i utførelsen på tilfeldig utvalgte oppdrag, herunder hvorvidt avdekkede mangler fremstår som tilfeldige eller om de er gjentakende også for andre kunder i regnskapsførervirksomheten. Den enkelte kontroll dokumenteres i en skriftlig rapport.

5.2 Antall gjennomførte kontroller

I 2020 ble det gjennomført 254 kontroller mot 293 i 2019. Av disse gjaldt 228 ordinære kontroller og 26 etterkontroller. Tilsvarende tall for tidligere år var:

2019: 293 (258+35)
2018: 256 (222+34)
2017: 338 (299+39)
2016: 304 (263+41)
2015: 356 (319+37)
2014: 324 (272+52)
2013: 358 (327+31)
2012: 334 (278+56)
2011: 346 (311+35)
2010: 343 (287+56)

I tillegg ble det i 2020 gjennomført kontorbasert kontroll av 33 medlemmer med svært liten grad av yrkesutøvelse, mot 24 i 2019.

Antall gjennomførte kontroller var 254 mot planlagt 338. Avviket mellom planlagte kontroller og faktisk gjennomførte kontroller skyldes i stor utstrekning at:

- Virksomheten er under avvikling
- Virksomheten er under omorganisering/fusjonering
- Finanstilsynet har gjennomført tilsyn

En spesiell avviksgrunn i år er i tillegg koronapandemien, som har medført ekstra utfordringer for regnskapsforetakene med svært høyt arbeidspress og/eller redusert kapasitet på grunn av

hjemmekontor med barnepass, sykdom mv. Det er derfor tatt hensyn til gjennom mulighet for utsettelse av kontrollen.

Antallet gjennomførte oppfølgingskontroller/ etterkontroller var 26. Dette representerer kontroller som i 2019 ikke fikk godkjent og etterslep fra tidligere år. Antallet personer kontrollert i 2020 er 680 mot 841 i 2019.

Kontroller som er utsatt til 2021, vil bli fulgt opp da, hvorav en andel på våren.

5.3 Fokusområder

På bakgrunn av erfaringer fra tidligere års kontroller har det vært fokus på gjennomføring og dokumentasjon av kvalitetskontroll, så vel overordnet kvalitetskontroll som kontroll av medarbeidere, plikten til skriftlig å ta opp med oppdragsgiver eventuelle brudd som avdekkes samt vurdering av de av oppdragsgivers rutiner som er vesentlig for oppdragsutførelsen. Kontrollen har også hatt særlig søkelys på etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket.

Videre har kontrollen i likhet med tidligere år, og i henhold til plan for kontrollvirksomheten, hatt fokus på om regnskapsførervirksomheten drives forsvarlig og at regnskapsføringen utføres i samsvar med regnskapsførerloven med tilhørende forskrifter og GRFS.

5.4 Kontrollresultatene

Av de 254 kontrollene som er gjennomført er 246 ferdigbehandlet per dato. De 8 gjenværende får vedtak 23. mars.

Kontrollresultatene for de ferdigbehandlede sakene viser at andelen ordinære kontroller som godkjennes ligger på 85%, mot 83% i 2019. Andelen godkjente etterkontroller viser fremgang fra 77% i 2019 til 81% i 2020.

Nærmere fordeling av resultatene for 2020 vises her:

	Ordinære kontroller				Etterkontroller			
	Foretak	%	Personer	%	Foretak	%	Personer	%
Godkjente kontroller	188	85	611	92	21	81	76	90
Ikke godkjent	32	15	52	8	5	19	8	10
Sum	220	100	663	100	26	100	84	100

Ordinære kontroller som ikke er godkjent går til ny kontroll (etterkontroll) i 2021, mens ikke godkjente etterkontroller oversendes til foreningens Disiplinærutvalg og evt. Finanstilsynet.

Det er for 2020 overført 5 saker til Disiplinærutvalget for vurdering av fortsatt medlemskap.

En godkjent kontroll kan enten skje direkte uten videre oppfølging, eller etter begrenset oppfølging. Begrenset oppfølging innebærer at kontrollobjektet innen en gitt frist må gi skriftlig tilbakemelding angående nærmere angitte forhold som pålegges utbedret. Når dette er dokumentert utbedret blir kontrollen godkjent.

Etterfølgende oversikt viser resultatet etter utvalgets behandling de siste tre år, inkl. den andelen som er godkjent etter forutgående begrenset oppfølging:

Ordinære kontroller

	Antall	%			Antall	%		
	Foretak	2020	2019	2018	Personer	2020	2019	2018
Godkjent	146	66	67	62	458	69	76	73
Begrenset oppfølging	42	19	17	21	153	23	10	16
Ny kontroll	32	15	16	17	52	8	14	11
Totalt	220	100	100	100	663	100	100	100

Etterkontroller

	Antall	%			Antall	%		
	Foretak	2020	2019	2018	Personer	2020	2019	2018
Godkjent	16	62	54	62	70	83	61	76
Begrenset oppfølging	5	19	23	9	6	7	23	4
Disiplinærutvalget	5	19	23	29	8	10	16	20
Totalt	26	100	100	100	84	100	100	100

5.5 Type feil og mangler

En nærmere gjennomgang av årets fokusområder viser at de mest forekommende feil og mangler er innen de samme områder som tidligere år og viser prosentvis kun mindre endringer:

- Rapportering til kunden, så vel overholdelse av frekvens som skriftlige kommentarer vedrørende de forutsetninger regnskapet bygger på, har 81 % fått godkjent på området. Av de 19 % som har fått anført mangel, er 4,6 % å anse som alvorlig mangel.
- Gjennomføring og dokumentasjon av så vel overordnet intern kontroll som kontroll av medarbeider, har 82 % fått godkjent på området. Av de 18 % som har fått anført mangel, er 7,6 % å anse som alvorlig mangel.
- Kravet om å vurdere de av oppdragsgivers interne rutiner som er vesentlig for oppdragsutførelsen, har 78% fått godkjent på området. Av de 22% som har fått anført mangel er 9 % karakterisert som alvorlig mangel. Det vil si at det ikke foreligger en dokumentasjon på en slik gjennomgang

I år viser det seg at vurdering av virksomhetens risikosituasjon, herunder krav om behandling av personopplysninger skiller seg negativt ut. Her har 74 % fått godkjent, mens av de 26 % som har fått anført mangel er kun 2,5 % alvorlig.

Analyser av kontrollresultatene viser videre at 80 % har godkjente tiltak for å oppfylle hvitvaskingslovens krav. Av de 20 % som har fått anført mangel er 6,6 % å anse som alvorlig mangel. Mange av manglene skyldes feil ved hvitvaskingsrutinen. Dette har ført til flere kontroller med resultat begrenset oppfølging sammenlignet med tidligere år. Det som mangler er videre intern opplæring innen hvitvaskingsregelverket, system for å fange opp mistenkelige transaksjoner og virksomhetsinnrettet risikovurdering knyttet til egen virksomhet. Også når det gjelder kundetiltak og løpende oppfølging av kundeforhold i samsvar med virksomhetsinnrettet risikovurdering på nye kunder er det anført mangler på 20 % herav 8 % alvorlig mangel.

Som kvalitetshevende tiltak er det utarbeidet en veiledning til hvordan unngå feil og mangler på de mest forekommende områdene. Denne er lagt ut på Regnskap Norge sine hjemmesider. På hvitvaskingsområdet er det laget egen informasjon som ble sendt til kontrollobjektene på forhånd, i tillegg til tilbud om nettkurs for ytterligere opplæring.

I likhet med tidligere år er det gjennomført kurs i «Forberedelse til kvalitetskontroll». Kurset samlet totalt 630 kursdeltakere, der 135 fordelte seg på fem fysiske kurs og 495 på nettkurs.

6. Evaluering

I etterkant av kontrollene går det ut en spørreundersøkelse til alle kontrollobjekter om hvordan de har opplevd kontrollen. Evalueringene for 2020 viser jevnt over svært gode karakterer. Gjennomsnittet ligger over fem på alle parametre, der seks er høyest. Det gjelder også scoren for gjennomføring på teams, som understøtter at digitale kontroller er en metode for fremtiden også – uavhengig av korona-situasjonen.

Responsraten på undersøkelsen var for øvrig 50%, som gir robuste svar.

Nedenfor vises evalueringresultatene for 2020, med resultatene fra 2019 i parentes:

Hvordan vurderer du forhåndsinformasjonen til kvalitetskontrollen	
Forhåndsinformasjon fra Regnskap Norge	5,1 (5,2)
Forhåndsinformasjon fra kontrolløren	5,3 (5,4)
Hva er din vurdering av	
Spørsmålene som skulle besvares i forkant av kontrollen	5,1 (5,0)
Spørsmålsstillingene under selve kontrollen	5,2 (5,3)
Hva er din vurdering av kontrolløren på følgende områder	
Kontrollørens faglige kompetanse	5,5 (5,5)
Kontrollørens disponering av tiden	5,4 (5,5)
Kontrollørens vennlighet og imøtekommenhet	5,6 (5,7)
Hadde du i forbindelse med kontrollen behov/ønske om råd og veiledning fra kontrolløren?	
Hvis ja: I hvilken grad synes du kontrolløren bidro med gode råd og veiledning	5,4 (5,4)
Vurdering digital gjennomføring (nytt i 2020)	
Hvordan opplevde du gjennomføring av kvalitetskontrollen digitalt	5,1
Teams som samhandlingsverktøy	5,1
Totalvurdering av kvalitetskontrollen	5,2 (5,3)

7. Regnskap

Inntekter av kontrollavgifter er basert på en årlig avgift og er således uavhengig av antall gjennomførte kontroller. Det ble i 2020 gjennomført 39 færre kontroller (ordinære + etterkontroller) enn i 2019. Kostnadene pr kontroll er lavere enn i fjor; kr. 14.306 mot fjorårets kr. 18.176. Dette skyldes overgang til digital kontroll. Den største posten her er redusert reisetidserstatning og reisekostnader for kontrollørene på totalt 1,5 MNOK.

For nærmere detaljer vises til vedlagte regnskap. I regnskapet er personalressurser fra administrasjonen i Regnskap Norge medtatt etter estimert medgått tid (forsiktig anslått). Videre er det ikke allokert IT-kostnader eller andel av andre felleskostnader som husleie mm. til kontrollvirksomheten. For IT-kostnadenes del utgjør den årlige avskrivningen knyttet til kvalitetskontrollsystemet alene 260 KNOK.

8. Avslutning

Generelt viser gjennomførte kvalitetskontroller i 2020 at andelen som godkjennes ligger noe høyere enn i 2019. For ordinære kontroller har andelen godkjente kontroller økt fra 83% til 85%, mens det blant etterkontrollene er en bedring fra på 77% godkjent i 2019 til 81% i 2020. Det er gledelig at sistnevnte har vist positiv utvikling for andre året på rad.

Kvalitetskontrollutvalget ser på oppfølgingen før og etter kontrollene, og den veiledningen som blir gitt under kontrollene, som svært viktig for kvaliteten blant foreningens medlemmer.

Foreløpige undersøkelser viser samme tendens som for tidligere år. De som får oppfølgingskontroll er i de fleste tilfeller virksomheter med kun en eller to autoriserte regnskapsførere.

Det har også i løpet av 2020 vært gjennomført veiledning blant flere av medlemmene som får oppfølgingskontroll. Kvalitetskontrollutvalget vil framover fortsatt oppfordre til å benytte denne tjenesten.

--- * ---

Oslo, 23. mars 2021

Astrid D. Tveter (leder)
sign.

Ole Johan Bueklev
sign.

Kari-Anne Borch
sign.

Per Hasselgård
sign.

May-Britt Westreng
sign.

Virksomhetsrapporten 2020: Tillegg til versjon fremlagt for styret 23. mars

Her er de endelige kontrollresultatene for 2020, inklusive de åtte sakene som ikke var ferdigbehandlet per avleggelsen av virksomhetsrapporten til styret (jf. rapporten punkt 5.4).

5.4 Kontrollresultatene

Tabellen viser de endelige kontrollresultatene for 2020, fordelt på 254 gjennomførte kontroller totalt (228 ordinære kontroll og 26 etterkontroller). Resultatutviklingen er positiv sammenlignet med fjoråret. Godkjentandelen for de ordinære kontrollene er 86%¹ (83% i 2019) og 81% for etterkontrollene (77% i 2019).

	Ordinære kontroller				Etterkontroller			
	Foretak	%	Personer	%	Foretak	%	Personer	%
Godkjente kontroller	195	86	627	92	21	81	76	90
Ikke godkjent	33	14	53	8	5	19	8	10
Sum	228	100	680	100	26	100	84	100

Ordinære kontroller som ikke er godkjent går til ny kontroll (etterkontroll) i 2021, mens ikke godkjente etterkontroller oversendes til foreningens Disiplinærutvalg og evt. Finanstilsynet.

Etterfølgende oversikt viser utviklingen de siste tre år, herunder den andelen som er godkjent etter forutgående begrenset oppfølging:

Ordinære kontroller

	Antall	%			Antall	%		
	Foretak	2020	2019	2018	Personer	2020	2019	2018
Godkjent	146	64	67	62	458	67	76	73
Begrenset oppfølging	49	21	17	21	169	25	10	16
Ny kontroll	33	15	16	17	53	8	14	11
Totalt	228	100	100	100	680	100	100	100

Etterkontroller

	Antall	%			Antall	%		
	Foretak	2020	2019	2018	Personer	2020	2019	2018
Godkjent	16	62	54	62	70	83	61	76
Begrenset oppfølging	5	19	23	9	6	7	23	4
Disiplinærutvalget	5	19	23	29	8	10	16	20
Totalt	26	100	100	100	84	100	100	100

Oslo, 13. april 2021

¹ Eksakt 85,52%, alle prosenttall er avrundet til nærmeste hele i rapporten.